

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Савицької Наталії Валентинівни на тему «Внутрішня незалежність судді адміністративного суду як засада здійснення адміністративного судочинства в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Характеристика особистості здобувача

Савицька Наталія Валентинівна у 2003 році закінчила Київський Національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Право», освітній рівень «бакалавр» (диплом з відзнакою); з 2003 по 2005 рр. навчалася в магістратурі Київського Національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Правознавство» (диплом з відзнакою). З 2022 вступила до аспірантури Сумського державного університету за спеціальністю 081 «Право».

З 2003 року має досвід практичної діяльності в юридичній сфері, з 2006 року – в судовій системі. У січні 2014 року призначена на посаду судді Сумського окружного адміністративного суду, з травня 2019 року – безстроково.

Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради СумДУ (протокол № 5 від 17 листопада 2022 року).

За час навчання в аспірантурі Савицька Н.В., зарекомендувала себе сумлінним, відповідальним та високопрофесійним науковцем. Опанувала та оволоділа сучасними методами наукових досліджень.

Прийняла участь у всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема міжнародних науково-практичних конференціях «Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів» (Суми, 2023 рр.); «Актуальні проблеми приватного та публічного права» (Харків, 31 березня 2023 р.); «Актуальні питання теорії та практики в галузі права, освіти, соціально-гуманітарних та поведінкових наук в умовах воєнного стану» (Чернігів, 25-26 червня 2023 р.); «Правовий вимір конституційної та кримінальної юрисдикції в Україні та світі» (19 квітня 2024 р.).

За результатами дисертаційної роботи опубліковано 9 наукових праць, з яких 5 статей у фахових наукових виданнях України та науково-періодичних виданнях інших держав, 4 тез доповідей у матеріалах конференцій.

Дисертаційна робота Савицької Н.В. є комплексним дослідженням, присвяченої системному та комплексному аналізу важливості та впливу внутрішньої незалежності судді адміністративного суду в Україні на правосуддя в контексті української правової системи та на формування напрямів удосконалення заходів забезпечення внутрішньої незалежності судді адміністративного суду в Україні.

Актуальність теми дослідження. Відповідно до статті 126 Конституції України незалежність і недоторканність судді гарантовано Конституцією й законами України. А вплив на суддю в будь-який спосіб заборонено. Засаду

незалежності суддів закріплено й у Законі України «Про судоустрій та статус суддів» і в Кодексі суддівської етики. Традиційно незалежність суддів як внутрішню, так і зовнішню тлумачать як пріоритетний атрибут правової та демократичної держави. Забезпечення реальної незалежності суддів стало рішучим пунктом судової та антикорупційної реформ. Водночас поширеність корупційних практик, корпоратизація судової влади, фаворитизм і навіть стрімкий розвиток інформаційних технологій можуть негативно впливати на реалізацію засади внутрішньої незалежності судді. Особливий науковий інтерес, безперечно, становить внутрішня незалежність судді адміністративного суду як засада здійснення саме адміністративного судочинства в Україні. Адже адміністративне судочинство здійснюється у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, а отже, загроза зовнішнього та внутрішнього впливу на суддю зростає. Внутрішня незалежність суддів адміністративного суду має значущий вплив на правову стабільність і захист прав громадян та суб'єктів владних повноважень.

Крім того, правовий режим воєнного стану, а отже, побоювання суддів за свою безпеку також опосередковано може впливати на їхню внутрішню незалежність. А євроінтеграційні процеси в Україні вимагають погодження її законодавства із законодавством Європейського Союзу, а отже, перегляду та стандартизації засади внутрішньої незалежності судді.

Висока довіра громадськості до судової системи є важливою для легітимності та ефективності правосуддя, а гарантування внутрішньої незалежності суддів сприяє підвищенню довіри громадськості.

Отже, тема дослідження є актуальною, оскільки вона вписується в ширший контекст реформ судової системи та є важливим аспектом утвердження правової держави в Україні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, ухвалених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019; Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки, затвердженої Постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 року, Стратегії реформування державного управління України на 2022–2025 роки, ухваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року № 831-р; науково-дослідної теми Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету «Концептуальні засади реформування системи правоохоронних органів у сучасних умовах трансформації нагляду і контролю щодо забезпечення економічної безпеки України» (номер державної реєстрації – 0120U100474).

Особистий внесок здобувача у виконання дисертаційної роботи

Дисертаційна робота є самостійним завершеним науковим дослідженням. Автором дисертації особисто виконано огляд та аналіз даних літератури за темою наукового дослідження, сформульовані мета роботи, її

завдання, створений план. Дисертантом власноруч реалізовані всі етапи дисертаційного дослідження та підготовлені всі розділи роботи з використання сучасних методів наукового дослідження. Дисертантом разом із науковим керівником проведено узагальнення одержаних результатів дослідження, сформульовано основні положення та висновки. Автором самостійно підготовлені матеріали для публікацій та прилюдних виступів.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, що сформульовані в дисертації

Дисертаційне дослідження Савицької Наталії Валентинівни виконано на високому методичному рівні з використанням комплексу сучасних методів дослідження. Основні наукові положення та висновки, сформульовані в дисертації, логічно випливають з одержаних результатів та є достатньо обґрунтованими. Вони відповідають поставленій меті та завданням дослідження. Дисертаційну роботу виконано на достатньо обґрунтованому рівні. Чітко структуровано основні напрямки дослідження, зокрема теоретичні та нормативно-правові основи дослідження засад внутрішньої незалежності судді адміністративного суду в Україні; заходи забезпечення реалізації засади внутрішньої незалежності судді в адміністративному судочинстві; напрямки вдосконалення реалізації засади внутрішньої незалежності судді адміністративного суду в Україні.

Наукова новизна результатів

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних адміністративно-правових досліджень внутрішньої незалежності судді адміністративного суду як засади здійснення адміністративного судочинства в Україні. Автором запропоновано низку положень, висновків, пропозицій і рекомендацій, що відображають особистий внесок здобувача у висвітленні досліджуваної проблеми:

уперше:

– запропоновано класифікацію організаційно-правових гарантій забезпечення реалізації внутрішньої незалежності суддів адміністративного суду в Україні за такими проявами: гарантії під час навчання та підготовки суддів, гарантії повноважень, гарантії щодо забезпечення адекватними ресурсами та інфраструктурою, гарантії щодо судового імунітету та гарантії щодо судових дисциплінарних процедур;

– запропоновано перелік етичних гарантій забезпечення реалізації внутрішньої незалежності суддів адміністративного суду в Україні: наявність етичних кодексів поведінки суддів, високий професійний рівень суддів, «прозорість» діяльності;

– визначено напрями вдосконалення реалізації засади внутрішньої незалежності судді адміністративного суду в Україні в умовах євроінтеграції, діджиталізації, викликів воєнного стану та повоєнного відновлення.

Практичне значення отриманих результатів

Аналіз дисертаційної роботи показав, що дослідження Савицької Наталії Валентинівни доповнюють та поглиблюють знання, щодо внутрішньої

незалежності судді адміністративного суду як засада здійснення адміністративного судочинства в Україні. Отримані дані дають підставу для подальшого вивчення напрямків удосконалення реалізації засади внутрішньої незалежності судді адміністративного суду в Україні.

Одержані результати дослідження впроваджено у навчальний та науковий процес Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету. Результати дослідження можуть бути використані у практичній діяльності Сумського окружного адміністративного суду та Територіального управління Державної судової адміністрації України в Сумській області.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях, персональний внесок здобувача

За результатами дисертації опубліковано 9 наукових праць, з яких 4 статті у фахових наукових журналах України, 1 стаття в зарубіжному фаховому виданні та 4 тези доповідей у матеріалах конференцій. Сукупність усіх публікацій відображає викладені в дисертації результати дослідження, що відповідає вимогам п. 8, 9 вимог до присудження ступеня доктора філософії «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Савицька Н. В. Забезпечення внутрішньої незалежності суддів: порівняльний аналіз міжнародного досвіду та перспективи для України. *Право.UA*. 2023. № 1. С. 268–273. DOI 10.32782/LAW.UA.2023.1.39
2. Савицька Н. В. Принцип внутрішньої незалежності судді: ступінь впровадження в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 1. С. 384–387. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.01.65>.
3. Savytska N. V. The role of ethical safeguards in ensuring the implementation of internal independence of judges in Ukraine's administrative courts. *Право і суспільство*. 2023. № 6. С. 222–227. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.6.32>.
4. Савицька Н. В. Реалізація засади внутрішньої незалежності суддів в Сполучених Штатах Америки. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 5. С. 329–331. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-5/81>
5. Савицька Н. В. Забезпечення внутрішньої незалежності суддів адміністративних судів: безпека та освіта. *Alfred Nobel University Journal of Law*. 2024. № 1 (8). С. 75–81. DOI: 10.32342/2709-6408-2024-1-8-8
6. Савицька Н. В. Сутнісні елементи незалежності суду: доктринальний аспект. *Актуальні проблеми приватного та публічного права* : матер. V Міжнародної наук.-практ. конф., присвяченої 94-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора О. І. Процевського (31 березня 2023 року). Харків, 2023. С. 553–555.

7. Савицька Н. В. Змістовно-сутнісна характеристика внутрішнього переконання судді як принципу правосуддя. *Актуальні питання теорії та практики в галузі права, освіти, соціально-гуманітарних та поведінкових наук в умовах воєнного стану* : матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 25–26 квітня 2023 р.) : у двох томах. Том 1. Академія Державної пенітенціарної служби. Чернігів : Академія ДПтС, 2023. С. 302–304.

8. Савицька Н. В. Місце принципу внутрішньої незалежності судді у структурі принципів діяльності суду. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів* : матер. VII Міжн. наук.-практ. конф. (м. Суми, 18–19 травня 2023 року). Суми : Сумський державний університет, 2023. С. 221–224.

9. Савицька Н. В. Бангалорські принципи поведінки суддів як міжнародний стандарт у реалізації внутрішньої незалежності судді адміністративного суду в Україні. *Правовий вимір конституційної та кримінальної юрисдикції в Україні та світі*. Сьомі юридичні читання : збірник тез доповідей Всеукраїнської щорічної науково-практичної дистанційної конференції (19 квітня 2024 року, м. Одеса) / за заг. ред. Т. В. Степанової, О. А. Чувакова ; уклад.: М. О. Саракуца, О. В. Нарожна. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2024. С. 196–198.

Оцінка мови та стилю дисертації

Матеріали дисертації викладено українською мовою, послідовно за формально-логічною структурою з дотриманням наукового стилю написання.

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Запозичення, виявлені у роботі, оформлені коректно, і не мають ознак плагіату. Подані до захисту наукові досягнення є власним напрацюванням аспірантки Савицької Наталії Валентинівни.

Відповідність фаху

Дисертаційна робота відповідає спеціальності 081 Право.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності.

За результатами перевірки дисертаційної роботи Савицької Наталії Валентинівни на тему «Внутрішня незалежність судді адміністративного суду як засада здійснення адміністративного судочинства в Україні», на наявність ознак академічного плагіату встановлено коректність посилань на першоджерела для текстових та ілюстративних запозичень; навмисних спотворень не виявлено. Звідси можна зробити висновок про відсутність порушень академічної доброчесності.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Савицької Наталії Валентинівни за актуальністю проблеми, методичними підходами, обсягом, ґрунтовністю аналізу та інтерпретацією отриманих даних, повнотою викладу принципів наукових положень, науково-теоретичним та практичним значенням повністю відповідає вимогам п. 6 «Порядку присудження ступеня доктор філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти,

наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а дисертантка, з урахуванням виконання у повному обсязі освітньої складової освітньо-наукової програми та індивідуального плану наукової роботи, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Голова апробаційної ради
зі спеціальності 081 «Право»,
директор Навчально-наукового
інституту права
доктор юридичних наук, професор

Анатолій КУЛІШ